

Asia: VN/1960/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta (perheenyhdistäminen)

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia näkemyksiä teillä on vähimmäisikävaatimuksesta?

Vähimmäisikävaatimus rikkoisi yhdenvertaisuutta rajoittamalla alle 21-vuotiaiden mahdollisuuksia perheenyhdistämiseen ja asettamalla eri suojeluaseman saaneet eriarvoiseen asemaan suhteessa perheenjäsenten oleskeluluvan myöntämiseen. Perheyhteyden säilyttämisen tulisi olla suojeluasemasta riippumaton oikeus, jotta tasa-arvo toteutuisi tosiasiallisesti. Lisäksi puolison oleskelulupaprosessi kestää itsessään kauan, joten perhe-elämän aloittaminen viivästyisi useilla vuosilla todellisuudessa. Pakkoavioliittojen ja ihmiskaupan ehkäisemiseksi tehtävä selvitys- ja viranomaistyö on huomattavasti merkittävämmässä roolissa verrattuna vähimmäisikävaatimuksen itsenäiseen vaikutukseen.

Millaisia näkemyksiä teillä on toimeentuloedellytyksen asettamisesta alaikäiselle perheenkokoajalle?

Ehdotetun mukainen toimeentuloedellytyksen asettaminen alaikäiselle perheenkokoajalle vaarantaisi lapsen oikeuksia, lapsen edun ja perhe-elämän suojan toteutumisen. Vaarantumisen riskiä ei voida riittävässä määrin estää poikkeamisperusteiden käytön mahdollistamisella. Toimeentuloedellytyksestä perustuslakivaliokunta on itsessään todennut, että edellytys voi muodostua tosiasialliseksi esteeksi perheenyhdistämiselle. EU-tuomioistuimen mukaan perheenyhdistäminen on perheenyhdistämisdirektiivin pääsääntö, joten perhe-elämän suoja tulisi erityisesti huomioida. Vaikutusarvioinnissa todetaan, että on mahdollista, että ehdotetun muutoksen seurauksena joidenkin lasten perheenyhdistämishakemus ratkaistaisiin kielteisenä, mikä rikkoisi lapsen oikeutta säilyttää perhesuhteensa.

Millaisia näkemyksiä teillä on asumisaikavaatimuksesta?

Ehdotetun mukainen asumisaikavaatimus vaarantaisi lapsen oikeuksia, lapsen edun toteutumisen ja perhe-elämän suojan toteutumisen. Vaarantumisen riskiä ei voida riittävässä määrin estää poikkeamisperusteiden käytön mahdollistamisella. Asumisaika ei esimerkiksi saisi muodostua yleiseksi kynnyksarvoksi perheenyhdistämispäätöksissä. Perheenyhdistämisprosessi kestää tälläkin hetkellä jopa kaksi vuotta siitä, kun asia on saatu vireille, joten asumisaikavaatimus johtaisi mahdollisesti vuosien eroon perheestä. Tämä lisäisi esimerkiksi inhimillisen kärsimyksen

lisääntymisen kautta kustannuksia tukipalveluiden tarpeen vuoksi eikä edistäisi siten kotoutumista ja itsenäistymistä.

Millaisia näkemyksiä teillä on alaikäisyyden määritelmästä?

Oleskelulupahakemuksen vireilletulopäivän tulisi määrittää lapsen alaikäisyys riippumatta suojeluasemasta. Yhdenvertaisuus, oikeusvarmuus, lapsen etu ja perhe-elämän suoja tulee turvata myös toissijaista suojelua tai tilapäistä suojelua saaneille vanhemmille ja lapsille, ei vain pakolaisille.

Millaisia näkemyksiä teillä on siitä, että kansantervedellinen syy ei enää jatkossa olisi perhesideperustaisen oleskeluluvan epäämisperuste?

Hyvänä ehdotuksena nähdään kansantervedellisen syyn poistaminen perhesideperustaisen oleskeluluvan epäämisperusteena ehdotuksen mukaisesti. Säännös saadaan Euroopan komission määritelmädirektiivin mukaiseksi.

Tähän voitte kirjoittaa muita näkemyksiänne ehdotettuja muutoksia ja niiden vaikutuksia koskien.

-

Moksén Heidi
Pirkanmaan hyvinvointialue - Marina Erhola, hyvinvointialuejohtaja,
Pirkanmaan hyvinvointialue